

List do Hebrajczyków

Autor: Misjonarz i duszpasterz nieznanego imienia.

Czas: Ok. 60 r. po Chr.

Miejsce: Nieznane. (Być może napisany w Italii do Żydów w Ziemi Izraela lub w Ziemi Izraela do Żydów w Italii).

Cel: Przekonanie wierzących o wyjątkowości Jezusa Chrystusa i odwiedzenie ich od myśli o porzuceniu Go i powrocie do wiary i obrządku Starego Przymierza.

Temat: Jezus Chrystus ostatecznym objawieniem Boga.

Najważniejsze objawienie

1 Bóg, który stopniowo i na wiele sposobów objawiał dawniej swoje Słowo ojcom przez proroków,^a **2** w tych ostatnich dniach^a przemówił do nas w osobie Syna.^b Jego ustanowił dzie dziecem wszystkiego.^c Przez Niego również stworzył wszystko,^d co istnieje w czasie i przestrzeni.^e
3 On, jako odbłask Bożej chwały i odbicie Jego Istoty,^{a1}

Ten, który podtrzymuje wszystko Słowem swojej mocy, gdy sam oczyści^b nas z grzechów, zasiadł po prawicy Majestatu na wysokościach^c

4 i stał się o tyle ważniejszym od aniołów,^a o ile wspanialsze od nich odziedziczył imię.^b

5 Do którego bowiem z aniołów Bóg kiedykolwiek powiedział:

*Ty jesteś moim Synem,
Ja Cię dziś zrodziłem?*^a

Albo gdzie indziej:

*Ja będę Mu Ojcem,
a On będzie Mi Synem?*^b

6 A gdy wprowadza Pierworodnego^a na świat, mówi:

*Niech Jemu oddają pokłon
wszyscy aniołowie Boży.*

7 O aniołach wprawdzie powiedziano: *On swych aniołów czyni wicami, a swych podwładnych płomieniami ognia;*^{a2}

8 lecz o Synu:

¹Lb 12:6-8; Jr 7:25; Am 3:7; J 9:29; Dz 3:21; 1P 1:10-11; 2P 1:21

²Kor 10:11; Hbr 9:26; 1P 1:20; 1J 2:18; ³Mt 3:17; 17:5; J 8:26; ⁴Ps 2:8; Mt 11:27; 21:38; 28:18; Mk 12:6-7; ⁵J 1:3; 1Kor 8:6; Kol 1:16; Hbr 11:3
³J 1:14, 18; 12:45; 14:9; 2Kor 3:18; 4:4, 6; Kol 1:15; ⁴Hbr 9:14; ⁵Ps 110:1; Mt 22:44; Mk 16:19; Dz 2:34; Ef 1:20; Kol 3:1; Hbr 8:1; 10:12; 12:2

⁴Ef 1:21; Hbr 2:5-9; 1P 3:22; Obj 19:10; 22:8-9; ⁵Flp 2:9
⁵Ps 2:7; Dz 13:33; Hbr 5:5; ⁶2Sm 7:14; 1Krn 17:13

⁶Rz 8:29
⁷Ps 104:4
⁸2Sm 7:13, 16; 1Krn 17:14; Ps 45:7; Łk 1:32; ⁹2Sm 7:12; Dn 7:14; Łk 1:33
⁹Ps 45:8; Iz 61:1; Łk 4:18; ¹⁰Hbr 3:14
¹⁰Ps 102:26

¹¹Ps 102:27; Iz 51:6; Obj 2:1

¹²Hbr 13:8
¹³Mk 16:19;

Ef 1:20; Hbr 1:3; 8:1; 10:12; ¹⁴Kor 15:25; ⁵Joz 10:24; Ps 110:1; Mt 22:44; Mk 12:36; Łk 20:42-43; Dz 2:34-35; Hbr 10:12-13
¹⁴Ps 34:8; 91:11; Dn 7:10; Mt 18:10; Dz 10:3; 12:7-11, 15; ¹⁵Mt 25:34; Rz 11:14; Hbr 2:3; 5:9; 9:28

Rozdział 2

¹Rz 11:22

*Twój tron, o Boże,
trwać będzie na wieki,^a
bertem prawości
berło Twojego Królestwa.^b*
9 *Ukochateś sprawiedliwość,
a znieawidziłeś bezprawie,
dlatego Twój Bóg
namaścił Cię,^a o Boże,
olejkiem radości, jak żadnego
z Twoich towarzyszy.^{b3}*

10 Oraz:

*Ty już dawno, Panie,
posadowiłeś ziemię
i niebios są dziełem Twoich rąk.^a*

11 *One przeminą, a Ty pozostaniesz,
wszystkie one zedną się jak szata,^a*

12 *zwiniesz je jak płaszcz
lub jak okrycie – i tak ulegną
przemianie.*

*Ty jednak wciąż będziesz ten sam^a
i nigdy nie skończą się Twoje lata.^{a4}*

13 Do którego z aniołów powiedział też kiedykolwiek:

*Usiądź po mojej prawicy,^a
aż położę Twoich wrogów^b
jako podnózek dla Twoich stóp?^c*

14 Czy nie są oni wszyscy duchami do posług,^a posyłanymi do pomocy tym, którzy mają odziedziczyć zbawienie?^b

Ostrzeżenie

przed lekceważeniem zbawienia

2 Dlatego powinniśmy w większym jeszcze stopniu stosować się do tego, co usłyszeliśmy, aby nas czasem nie zniósł na bezdroża.^a **2** Bo skoro

¹ Lub: odwzorowanie Jego Istoty.

² Cytat za G.

³ Cytat za G.

⁴ Sparafrazowany cytat za G.

słowo wypowiedziane przez aniołów stało się wiążące,^a a każde wykroczenie i nieposłuszeństwo spotykało się z zasłużoną odpłatą, **3** to w jaki sposób my ujdziemy cało,^a lekceważąc tak wyjątkowy dar^b – zbawienie^c Początkowo zwiastowane przez Pana, zostało nam ono potwierdzone przez tych, którzy o nim usłyszeli. **4** Jednocześnie Bóg poświadczal^d je znakami i cudami,^b różnorodnymi przejawami mocy i udzielaniem Ducha Świętego^c według swojej woli.^d

Jezus – człowiek i Arcykapłan

5 Gdyż nie aniołom podporządkował przyszły zamieszkały świat,^a o którym mówimy. **6** Stwierdził to bowiem ktoś, kiedy w którymś miejscu powiedział:^a

*Czym jest człowiek,
że pamiętasz o nim?
Albo syn człowieczy,
że tak o niego dbasz?^b*

7 *Tylko na chwilę uczyniłeś go mniejszym od aniołów,
uwieńczyłeś go chwałą i godnością,*

8 *wszystko powierzyłeś jego pieczy.*^{a1} Gdy podporządkował Mu wszystko, nie pozostawił niczego, co by Mu nie było podporządkowane.^b Teraz jednak jeszcze nie widzimy,^c że wszystko Mu jest podporządkowane. **9** Widzimy raczej Tego, który na chwilę został uczyniony mniejszym od aniołów – Jezusa, ukoronowanego chwałą i dostojnością z cierpienia śmierci^a – po to, by móc z łaski Bożej zakosztować śmierci za każdego.^b **10** Przysłało bowiem Temu, z powodu którego dzieje się wszystko^a i za sprawą którego się to dzieje, aby Tego, który wielu synów doprowadził do chwały,^b Sprawcę ich zbawienia, udoskonalić^c przez cierpienia. **11** Gdyż Ten, który uświęca,^a jak i wszyscy ci, którzy są uświęceni,^b pochodzą od Jednego. Z tego powodu nie wstydzi się nazywać ich braćmi,^c **12** gdy mówi:

²Dz 7:38, 53;
Ga 3:19
³Hbr 10:29; 12:25;
⁴Ef 2:8; ⁵Hbr 1:14;
2:10; 5:9
⁴J 10:25; ⁶Mk 16:20;
J 4:48; Dz 2:22, 43;
14:3; ⁹Kor 2:4-5;
Ga 3:5; ¹¹1s 1:5;
¹²1P 4:11; ¹⁴Ef 1:5
⁵2P 3:13; ^{Obj} 11:15;
21:1-4
⁶Ps 8:5-7; ⁷Jb 7:17;
Ps 144:3
⁸Rdz 1:28;
¹Kor 15:27; ²Mt 28:18;
³Kor 13:12; ²Kor 5:7
⁹Dz 3:13; ^{Flp} 2:8-9;
^{Obj} 5:12-13; ^{2P} 1:17;
²Kor 5:15
¹⁰Rz 11:36;
¹¹Lk 24:26; ^{Rz} 8:21,
29-30; ¹Kor 2:7;
^{Kol} 3:4; ¹1s 2:12;
^{1P} 5:10; ⁴Hbr 5:9;
7:28; 9:9; 10:1, 14;
12:23
¹¹Ef 5:26;
^{Hbr} 13:12;
¹²Hbr 10:10, 14, 29;
13:12; ^{Mt} 25:40;
^{Mk} 3:35; ^J 20:17;
^{Rz} 8:29
¹²Ps 22:23
¹³2Sm 22:3;
^{Ps} 18:3; ^{Lz} 8:17; 12:2;
¹⁴Lz 8:18; ^J 17:6, 9
¹⁴Mt 16:17;
¹Kor 15:50; ^{Ef} 6:12;
^J 1:14; ^{Rz} 8:3;
^{Rdz} 3:15; ^J 12:31,
33; ¹J 3:8; ²Tm 1:10;
^{Obj} 1:18; ^{Obj} 12:9;
20:2
¹⁶Lz 41:8-9
¹⁷Flp 2:7; ^{Hbr} 4:14-15;
¹⁸Hbr 3:1; 4:14;
5:5, 10; 6:20; 7:26,
28; 8:1, 3; 10:21;
⁴Hbr 5:1; ^{Rz} 3:25;
¹J 2:2; 4:10
¹⁸Hbr 4:15; 5:2

Rozdział 3

¹1P 1:15; ¹Kor 1:9;
^{Ef} 1:18; 4:1; ^{Flp} 3:14;
^{Hbr} 6:4; ⁴Hbr 2:1;
⁴Hbr 4:14; 6:20; 7:26;
8:1; 9:11
²Lb 12:7
³Pwt 34:12;
^{Za} 6:13; ^{Mt} 16:18
⁴Rdz 1:1; ¹Kor 3:9;
²Kor 5:1; ^{Ef} 2:10;
^{Hbr} 11:10
⁵Lb 12:7; ¹J 5:46
⁶Ef 2:19; ¹Tm 3:15;
^{1P} 2:5; ¹J 8:31;
^{Kol} 1:23; ^{Hbr} 3:14;
⁴Hbr 6:11
⁷Ps 95:7-11;
^{Hbr} 9:8; 10:15;
^{2P} 1:21; ^{Rz} 8:11-14

*Będę głosił Twoje imię
pośród moich braci,
będę Cię wywyższał
w zgromadzeniu ludzi;^a*

13 albo:

W Nim będę pokadała ufność;^a

albo:

Oto Ja i dzieci, które dał mi Bóg.^b

14 A ponieważ dzieciom przypadł udział w nich udział,^b aby przez śmierć pokonać tego,^c który ma władzę nad śmiercią,^d to jest diabła,^e **15** i wyzwolić tych wszystkich, którzy z powodu lęku przed śmiercią przez całe życie pozostawali w niewoli. **16** Oczywiście jest przecieź, że ujmuje się On nie za aniołami, lecz za potomstwem Abrahama.^a **17** Dlatego musiał we wszystkim stać się podobny do braci,^a aby być miłosiernym i wiernym Arcykapłanem^b w sprawach dotyczących Boga,^c dla prześlągania za grzechy ludu.^d **18** Bo w czym doznał cierpienie, sam będąc doświadczany, w tym może także pomóc przechodzącym przez próby.^a

Wyższość Jezusa nad Mojżeszem

3 Stąd, bracia święci,^a współczestnicy powołania niebieskiego,^b skupcie uwagę^c na Jezusie, Apostole i Arcykapłanie^d wyznawanych przez nas prawd, **2** wiernym Temu, który Go wyznaczył, podobnie jak Mojżesz był wierny w całym Jego domu.^a **3** Został On przecieź uznany za godnego o tyle większej chwały od Mojżesza,^a o ile większym uznaniem cieszy się budowniczy^b niż dom przez niego zbudowany. **4** Każdy dom – jak wiadomo – ma swego budowniczego, Bóg natomiast jest tym, który zbudował wszystko.^a **5** *Mojżesz wprowadzie, jako sługa, był wierny w całym Jego domu^a* dla poświadczenia tego, co miało być powiedziane,^b **6** ale Chrystus, jako Syn, jest ponad Jego domem. Tym domem my jesteśmy,^a jeśli tylko^b zachowamy odważną ufność i będziemy się szczyścić nadzieją.^c **7** Dlatego, jak mówi Duch Święty:^a

¹ Cytat za G.

- Dzisiaj, jeśli usłyszycie Jego głos,*
- 8** *nie znieczulajcie swoich serc jak w czasie buntu, w dniu próby, na pustyni.*
- 9** *Tam wasi ojcowie wystawiali Mnie na próbę swym postępowaniem,^a choć oglądali moje dzieła*
- 10** *przez czterdzieści lat. Dlatego zniechęciłem się do tego pokolenia i stwierdziłem, że ich serca ciągle błądzą – nie rozpoznali oni moich dróg.*
- 11** *Dlatego przysiągłem w swoim gniewie: Nie wejdą do mojego odpoczynku.^{a1}*

Przeostrożność przed niewiarą

12 Uważajcie, bracia, aby w kimś z was nie było czasem złego, niewierzącego^a serca, które odstąpiłoby^b od żywego Boga.^c **13** Dlatego zachęcajcie się^a nawzajem każdego dnia, dopóki trwa to, co się nazywa *dzisiaj*, aby przez zwodniczość grzechu^b żaden z was nie uległ znieczuleniu.^c **14** Staliśmy się bowiem współuczestnikami Chrystusa,^a jeśli tylko zachowamy^b pierwotną ufnąść bez zmian aż do końca.^c **15** Bo jeśli chodzi o słowa:

Dzisiaj, jeśli usłyszycie Jego głos, nie znieczulajcie swoich serc jak w czasie buntu,^{a2}

16 to pojawiają się pytania: Kim właściwie byli ci, którzy usłyszeli i zbuntowali się? Czyż nie byli to ci wszyscy, którzy wyszli z Egiptu pod wodzą Mojżesza?^a **17** Na kogo gniewał się przez czterdzieści lat? Czy nie na tych, którzy zgrzeszyli i których zwłoki porzuczał po pustyni?^a **18** I komu to przysiągł, że nie wejdą do Jego odpoczynku,^a jeśli nie tym, którzy odmówili posłuchu? **19** Widzimy więc, że nie mogli wejść z powodu niewiary.^a

¹ Sparafrazowany cytat za G.

² Sparafrazowany cytat za G.

Odpoczynek wiary

4 Bądźmy zatem ostrożni, aby czasem – choć obietnica wejścia do Jego odpoczynku pozostaje aktualna – ktoś z was nie uznał, że go ona nie dotyczy.^a **2** Gdyż nam również, podobnie jak tamtym, oznajmiona została dobra nowina. Im jednak zwiastowane Słowo nie przyniosło korzyści, ponieważ nie należeli do ludzi słuchających z wiarą.^{a3} **3** Do odpoczynku natomiast wchodzimy my, którzy uwierzyliśmy. Zgadza się to z Jego oświadczeniem:

Dlatego przysiągłem w swoim gniewie:

Nie wejdą do mojego odpoczynku.^a

Słowa te zostały wypowiedziane, pomimo że Jego *dzieła* dokonane są od założenia świata.^b **4** Bo tak powiedziano gdzieś o siódmym dniu tygodnia: *I odpoczął Bóg siódmego dnia od wszystkich swoich dzieł.^a* **5** Tutaj natomiast czytamy: *Nie wejdą do mojego odpoczynku.^a* **6** Jeśli więc niektórzy mają do niego wejść, a ci, którym najpierw zwiastowano dobrą nowinę, nie weszli z powodu nieposłuszeństwa,^a **7** to znowu wyznacza pewien dzień, *dzisiaj*, i mówi po tak długim czasie za pośrednictwem Dawida to, co już przedtem zostało powiedziane:

Dzisiaj, jeśli usłyszycie Jego głos, nie znieczulajcie swoich serc.^a

8 Gdyby to Jozue wprowadził ich do odpoczynku,^a Bóg nie mówiłby po tak długim czasie o innym dniu. **9** A zatem pozostaje odpoczynek szabatni dla ludu Bożego.^a **10** Kto wszedł do Jego odpoczynku, ten też odpoczął od swoich dzieł,^a jak Bóg od swoich.^b **11** Postarajmy się^a zatem wejść do tego odpoczynku, aby ktoś z was nie upadł – tak jak w tym przykładzie nieposłuszeństwa.^b **12** Gdyż Słowo Boże jest żywe^a i skuteczne, ostrzejsze niż jakikolwiek obosieczny miecz.^b Przenika ono aż do rozdzielenia duszy i ducha, stawów i szpiku,^c zdolne

⁹Wj 17:2, 7; Lb 20:2-5; Pwt 6:16; Ps 78:18, 41

¹¹Lb 14:21-23; Pwt 1:34-35; Ps 95:7-11; Hbr 4:3-5

¹²Mt 13:58; Mk 16:14; ^bMt 24:4-5, 11-13; J 15:4-6; 1Tm 4:1; 6:10; 2Tm 4:2-5; Hbr 2:1-3; 6:4-6; Jk 5:19-20; 1J 2:23; ^{ps}Ps 84:3; Dn 6:27; Mt 16:16; J 6:51; Rz 9:26;

²Kor 6:16; Hbr 9:14; 10:31; 12:22; 1P 2:4 ¹³Dz 14:22; 1Kor 14:3, 31; 1Ts 5:11; 1Tm 6:2; Hbr 10:25; ^{jr}Jr 17:9; Ef 4:22; ²Kor 13:5

¹⁴Rz 8:17; ^bHbr 3:6; ^hHbr 6:11 ¹⁵Ps 95:7-8; Hbr 4:7-8

¹⁶Wj 17:1-7; Lb 20:2-13; Pwt 9:7 ¹⁷Lb 14:16, 29; 1Kor 10:5, 10

¹⁸Lb 14:22-23, 30; Pwt 1:34-35; Ps 95:11; Hbr 4:6, 11 ¹⁹Mt 13:58; 13:36

Rozdział 4

¹Hbr 12:15

²a1Ts 2:12

³psPs 95:11; Hbr 3:11;

^bZa 12:1; Ef 1:4; Obj 13:8

⁴Rdz 2:2; Wj 20:11

⁵psPs 95:11; Hbr 3:11

⁶Hbr 3:18

⁷psPs 95:7-8; Hbr 3:7-8, 15

⁸Pwt 31:7; Joz 22:4

⁹J 14:1-3; Hbr 11:10, 16

¹⁰Obj 14:13;

^bRdz 2:2

¹¹Ftp 3:13-14;

^bHbr 3:18

¹²a1P 1:23; ^bLz 49:2;

Ef 6:17; Obj 19:15;

^cTs 5:23;

³ Lub: *ponieważ nie zostało ono powiążane z wiarą tych, którzy usłyszeli.*

jest osądzić^d zamysły i zamiary serca.^e **13** Nie ma też stworzenia zdolnego skryć się przed Jego obliczem.^a Przeważnie, wszystko jest obrażone i odsłonięte przed oczami Tego, przed którym przyjdzie nam zdać sprawę.^b

Chrystus Arcykapłan

14 Mając więc wielkiego Arcykapłana,^a który przeszedł przez niebiosy,^b Jezusa,^c Syna Bożego, trzymajmy się mocno^d wyznawanych przez nas prawd. **15** Nie mamy Arcykapłana, który by nie mógł nam współczuć, gdy przeżywamy słabości, ale doświadczonego we wszystkim, podobnie jak my,^a z wyjątkiem grzechu.^b **16** Zbliżajmy się zatem odważnie i ufnie^a do tronu łaski, abyśmy dostąpili miłosierdzia i znaleźli łaskę^b zapewniającą pomoc w stosownej porze.

5 Każdy arcykapłan wybierany jest spośród ludzi i wyznaczany^a ze względu na ludzi do prowadzenia spraw dotyczących Boga. Jego zadaniem jest składanie darów i ofiar^b za grzechy, **2** a czyni to jako ten, który potrafi zrozumieć nieświadomych i błędzących,^a bo sam podlega słabościom.^b **3** Właśnie ze względu na nie musi zarówno za lud, jak i za samego siebie składać ofiary za grzechy.^a **4** Ponadto nikt sam sobie nie przyznaje^a godności arcykapłana. Jest – podobnie jak Aaron^b – powoływany do niej przez Boga. **5** Stąd i Chrystus nie wywyższył samego siebie, stając się Arcykapłanem,^a lecz uczynił to Ten, który do Niego powiedział:

Ty jesteś moim Synem,

Ja Cię dziś zrodziłem.^b

6 Podobnie mówi w innym miejscu:

Ty jesteś kapłanem na wieki^a

według porządku Melchizedeka.^b

7 W dniach swego życia w ciele^a z wielkim wołaniem i ze łzami zanosił On błagania oraz usilne prośby^b do Tego, który mógł Go wybawić od śmierci, i ze względu na poobożność został wysłuchany. **8** I chociaż był Synem, nauczył się posłuszeństwa^a dzięki temu,

^{12d}Jr 23:29; J 12:48;
^e1Kor 14:24-25
¹³Ps 33:13-15;
139:7-12; Prz 5:21;
Jr 16:17; Prz 24;
Dn 2:22; ^bŁk 8:17;
Rz 2:2; ^{1Kor} 4:5
^{14a}Hbr 2:17; 7:26;
9:11; ^bEf 4:10; Hbr 8:1;
9:24; ⁴Hbr 3:1; 6:20;
^dHbr 6:19; 10:23
¹⁵Fip 2:7; Hbr 2:17-18; 5:1-2; ^bJ 8:46;
2Kor 5:21; Hbr 7:26;
1P 2:22; 1J 3:5
^{16a}Hbr 10:19, 22;
1J 3:21; ^b1J 1:16;
Rz 5:2; Ga 6:18

Rozdział 5

¹Hbr 7:28;
^aHbr 7:27; 8:3; 10:11
^{2a}1P 2:25; ^bFip 2:7;
Hbr 2:17; 4:15
³Kpl 9:7; 16:6;
Hbr 7:27
⁴Lb 18:7; ^bWj 28:1;
1Krn 23:13
^{5a}Hbr 2:17; 4:15;
5:10; 7:26; ^bPs 2:7;
Dz 13:33; Hbr 1:5
⁶Ps 110:4; Hbr 5:10;
6:20; 7:17; ^bRdz
14:18; Hbr 7:1, 10
^{7a}J 1:14; Hbr 2:14;
^bMt 26:36-46;
Mk 14:32-42;
Łk 22:39-46; ¹12:27-28; 17:9-26
^{8a}Fip 2:8; ^bŁk 24:26;
Hbr 12:2
^{9a}Hbr 2:10; 7:28;
^bŁz 45:17; Hbr 2:3
^{10a}Hbr 6:20
¹¹J 16:12; ^bHbr 6:12
¹²Hbr 6:1; ^bMt 4:4;
1Kor 3:1-3; 1P 2:2
¹³Ef 4:14
¹⁴Ef 4:13; Fip 3:15;
^bFip 1:10; ^cRdz 2:17;
3:22; Łz 5:20; 7:15-16;
Rz 12:1-2; 16:19

Rozdział 6

¹Hbr 5:12; ^bFip 3:15;
Hbr 5:14; ^cMk 1:15;
Dz 2:38; 5:31; 20:21;
Hbr 9:14
^{2a}Kpl 6:27; Mk 7:4;
J 3:25; Hbr 9:10;
^bDz 6:6; 8:17;
9:17; 13:3; 19:6;
28:8; 1Tm 4:14;
2Tm 1:6; ^cMt 22:31;
Dz 4:2; 23:6;
^dRz 2:5; Hbr 9:27;
Obj 20:12-13
^{4a}J 1:9; 2Kor 4:6;
Hbr 10:32; ^bDz 2:38;
Rz 6:23; ^cHbr 3:1;
^d2Kor 1:22; 5:5;
Ga 3:2, 5, 14; Ef 1:13;
1J 3:24; 4:13

co wycierpiał.^b **9** Natomiast uczyniony doskonałym,^a stał się dla wszystkich Mu posłusznych źródłem wiecznego zbawienia^b – **10** nazywany przez Boga Arcykapłanem według porządku Melchizedeka.^a

Potrzeba rozwoju

11 Mamy o tym wiele do powiedzenia,^a lecz trudno to wam wyjaśnić, gdyż staliście się ociężały^b w słuchaniu. **12** Biorąc pod uwagę czas, powinniście być nauczycielami, tymczasem znowu potrzeba wam kogoś, kto by was uczył elementarnych zasad,^a zawartych w rocznicach Boga. Potrzebujecie mleka, a nie pokarmu stałego.^b **13** Ten zaś, kto się karmi mlekiem, nie doświadczyl jesczce nauki o sprawiedliwosci – jest on niemowlęciem.^a **14** Pokarm stały jest dla dojrzałych,^a którzy dzięki doświadczeniu mają władze poznawcze wyćwiczone do rozróżniania^b między dobrem a złem.^c

6 Dlatego pomińmy podstawy nauki o Chryście.^a Przejdźmy do spraw doskonałości.^b Nie kładźmy znów fundamentu z prawd o odwróceniu się od martwych uczynków^a i zawierzeniu Bogu, **2** z nauki o chrztach,^{a1} o nakładaniu rąk,^b o zmartwychwstaniu^c i o sądzie wiecznym.^d **3** Tak też uczynimy, jeśli Bóg pozwoli. **4** Nie da się bowiem raz oświeconych,^a którzy ponadto posmakowali niebiańskiego daru^b i którym dano stać się uczestnikami^c Ducha Świętego,^d **5** którzy zakosztowali^a wspaniałości Słowa Bożego oraz mocy przyszłego wieku,^b **6** a którzy odpadli, ponownie doprowadzić do opamiętania, gdyż oni sami sobie krzyżują Syna Bożego i wystawiają Go na publiczną zniewagę.^a **7** Ziemia, która często pije spadający na nią deszcz i tym, którzy ją uprawiają, zapewnia dobre zbiory, otrzymuje od Boga pochwałę.^a **8** Ta natomiast, która rodzi ciernie

^{5a}1P 2:3; ^bHbr 2:5

⁶Mt 12:31; Hbr 10:26-27, 29; 1J 5:16 ⁷Rdz 1:11-12

1 Lub: *o obmywaniach.*

i osty,^a jest bezużyteczna i bliska przekleństwa,^b a jej kresem – spalenie.^c

9 Ale chociaż tak mówimy, jesteśmy co do was, drodzy, przekonani o rzeczach lepszych,^a wynikających ze zbawienia. **10** Bóg przecież nie jest niesprawiedliwy. On nie zapomni o waszym dziele^a i o miłości dla Jego imienia.^b Dowiedliście^c jej swą wcześniejszą oraz obecną posługą na rzecz świętych.^d **11** Pragniemy zaś, aby – w obliczu całkowitej niezawodności nadziei – każdy z was aż do końca^b przejawiał to samo poświęcenie, **12** abyście nie stali się ociężali,^a lecz byli naśladowcami^b tych, którzy przez wiarę i cierpliwość dziedziczą obietnice.^c

Niezawodność Bożych obietnic

13 Zauważmy dalej, że gdy Bóg składał Abrahamowi obietnicę i nie miał nikogo większego, na kogo mógłby przysiąc, przysięgał na siebie samego.^a **14** Oświadczył:

Zaręczam, że ci pobogostawię i rozmożę cię obficie.^a

15 A ponieważ Abraham cierpliwie czekał,^a otrzymał to, co było treścią obietnicy.^b **16** Ludzie bowiem przysięgają na kogoś większego. Przysięga zamyka każdy ich spór.^a **17** Dlatego Bóg, chcąc mocniej przekonać dziedziców^a obietnicy^b o niewzruszoności^c swego postanowienia, poręczył je przysięgą. **18** Uczynił tak, abyśmy dzięki dwóm niezmiennym posunięciom, co do których niemożliwe jest, aby Bóg zawiódł,^a my, którzy ocaleliśmy, mieli mocną zachętę do uchwycenia^b leżącej przed nami nadziei.^c **19** Trzymamy się jej jako kotwicy duszy, pewnej i niewzruszonej, sięgającej aż poza zasłonę,^a **20** gdzie jako przewodnik wszedł w naszym imieniu Jezus,^a stając się na wieki Arcykapłanem według porządku Melchizedeka.^b

Wyższość porządku Melchizedeka

7 Co do tego Melchizedeka,^a króla Salemu,^b kapłana Boga Najwyższego, który wyszedł na spotkanie Abrahama powracającego po rozgromieniu królów

⁸Rdz 3:18;
^bRdz 3:17;
Pwt 29:22; Mt 21:19;
^cJ 15:6; 1Kor 3:13, 15
⁹Hbr 11:16, 30

¹⁰a)Ts 1:3; ^bMk 9:41;
^cHbr 10:32-34;
^dRz 12:13; 2Kor 8:4;
Flp 4:15; Hbr 13:16

¹¹a)Hbr 7:19; 1P 1:13;
^bHbr 3:6, 14

¹²a)Hbr 5:11;
^b1Kor 4:16; 11:1;
Ef 5:1; 1Ts 1:6; 2:14;
^c2Ts 1:4; Hbr 11:1-40;
Obj 13:10

¹³a)Rdz 22:16;
Łk 1:73

¹⁴a)Rdz 12:3; 17:4;
22:17

¹⁵a)Rz 4:17-21;

^bGa 3:16-18

¹⁶a)Wj 22:11

¹⁷a)Hbr 11:9;

^bRz 4:16; ^cPs 33:11;
110:4

¹⁸a)Lb 23:19;

1Sm 15:29; 1T 1:2;

^b1Tm 6:12; ^cHbr 6:11

¹⁹a)Kpł 16:2, 12, 15

²⁰a)Hbr 10:20;

^bRdz 14:18; Ps 110:4;
Hbr 5:6, 10; 7:1, 10,
11, 15, 17

Rozdział 7

¹a)Ps 110:4; Hbr 5:6,

10; 6:20; 7:10, 11, 15,

17; ^bPs 76:3; Hbr 7:2;

^cRdz 14:17-18

²a)Rdz 14:20;

^bPs 72:2; lz 32:1;

^clz 9:6; 32:17-18;

Ps 72:3; 85:11

³a)J 1:1; 8:58;

^bHbr 1:12; ^cMt 4:3;

^dPs 110:4

⁴a)Hbr 10:21

⁵a)Kpł 27:30-33;

Lb 18:21;

Pwt 14:22-29

⁶a)Rdz 14:19-20;

Rz 4:13

⁸a)Obj 1:18

¹⁰a)Rdz 14:18;

Ps 110:4; Hbr 5:6, 10;

6:20; 7:1, 11, 15, 17

¹¹a)Ps 110:4; Hbr 5:6,

10; 6:20; 7:17

¹²a)Hbr 8:7, 8, 13

¹⁴a)Rdz 49:10; lz 11:1;

Mt 2:6; Obj 5:5

i pobogostawił mu,^c **2** a któremu Abraham ze wszystkiego wydzielił dziesięcinę,^a to jego imię znaczy po pierwsze król sprawiedliwości,^b a po drugie król Salemu, czyli król pokoju.^c **3** Bez ojca, bez matki, bez rodowodu, bez początku^a swoich dni i bez końca^b życia – podobny w tym do Syna Bożego^c – pozostaje on kapłanem nieprzerwanie.^d

4 Zauważcie zatem, jak wielki^a jest ten, któremu nawet patriarcha Abraham dał dziesięcinę z najlepszego łupu.

5 Wprawdzie również potomkowie Lewiego, którzy otrzymują urząd kapłański, mają – zgodnie z Prawem – nakaz pobierania dziesięciny od ludu,^a to jest od swoich braci, choć podobnie jak oni pochodzą od Abrahama; **6** Melchizedek jednak, nienależący do nich, przyjął dziesięcinę od samego Abrahama i pobogostawił temu, który otrzymał obietnicę.^a **7** Nie podlega zaś żadnej dyskusji, że to, co niższe, przyjmuje bogostawieństwo od tego, co wyższe. **8** W tym przypadku, z jednej strony, dziesięcinę przyjmują śmiertelni ludzie, a z drugiej, Ten, o którym poświadczono, że żyje.^a **9** Można wręcz powiedzieć, że w osobie Abrahama również Lewi, który pobiera dziesięcinę, złożył dziesięcinę. **10** Był on bowiem wciąż w lędźwiach swego ojca, gdy Melchizedek^a wyszedł na spotkanie Abrahama.

Jezus kapłanem

według porządku Melchizedeka

11 Jeśliby więc doskonałość była osiągalna za pośrednictwem kapłaństwa lewickiego – a właśnie w oparciu o nie lud otrzymał Prawo – to nie byłoby potrzebny ustanawianie kapłana według porządku Melchizedeka^a zamiast porządku Aarona. **12** Szczególnie że przy zmianie kapłaństwa z konieczności dochodzi do zmiany Prawa.^a **13** Ten też, o którym mowa, należał do innego plemienia, z którego nikt nie służył ołtarzowi. **14** Wiadomo przecież, że nasz Pan pochodzi z plemienia Judy,^a a o kapłanach z tego plemienia

Mojżesz nie wspominał. **15** Jest to tym bardziej oczywiste, że na podobieństwo Melchizedeka^a pojawia się inny kapłan, **16** który dostąpił tej godności nie z mocy Prawa, określającego również cielesne pochodzenie, ale z mocy niezniszczalnego życia.^a **17** Złożono bowiem o Nim takie zapewnienie:

Ty jesteś kapłanem na wieki według porządku Melchizedeka.^a

18 Z jednej więc strony dochodzi do unieważnienia^a wcześniejszego naku z powodu jego słabości i bezużyteczności^b – **19** jako że Prawo^a niczego nie uczyniło doskonałym^b – a z drugiej, do wzbudzenia lepszej nadziei,^c dzięki której zbliżamy się do Boga.^d

20 Co więcej, stało się to nie bez złożenia przysięgi. O ile kapłani według porządku Lewiego obejmowali urząd bez towarzyszącej temu przysięgi, **21** o tyle On objął urząd potwierdzony przysięgą Tego, który Mu oświadczył:

Pan przysięgł i nie będzie żałował:^a

Ty jesteś kapłanem na wieki.^b

22 Widać więc, o ile lepszego przymierza^a Jezus jest poręczycielem.

23 Ponadto tych, którzy zostają kapłanami, jest więcej. Śmierć nie pozwala im służyć nieprzerwanie. **24** Ten natomiast, dzięki temu, że jest wieczny, sprawuje kapłaństwo nieprzemijające.^a **25** Może On zatem na zawsze zbawić tych, którzy przez Niego przychodzą do Boga^a – bo wciąż żyje, aby się za nimi wstawiać.^b

26 Taki właśnie potrzebny był nam Arcykapłan:^a święty, niewinny, niesplamiony, odłączony od grzeszników^b i wyniesiony ponad niebo.^c

27 Taki, który nie musi codziennie, jak inni arcykapłani, składać ofiar najpierw za własne grzechy, a następnie za grzechy ludu.^a **On uczynił to raz na zawsze, gdy złożył w ofierze samego siebie.^b** **28** Prawo ustanawia arcykapłanami ludzi podlegających słabościom.^a Ale słowo przysięgi, złożonej po nadaniu Prawa, ustanowiło arcykapłanem Syna, który stał się doskonałym^b na wieki.

¹⁵^aHbr 7:3

¹⁶^a2Tm 1:10

¹⁷^aPs 110:4; Hbr 5:6, 10; 6:20

¹⁸^aKol 2:14; ^bGa 4:9

¹⁹^aRz 8:3; ^bHbr 9:9; 10:1; ^cHbr 6:18; 10:23; ^dEf 2:18; Hbr 4:16

²¹^aMi 3:6; Rz 11:29; ^bPs 110:4; Hbr 5:6, 10; 6:20; 7:17

²²^aLk 22:20; Hbr 8:6, 8; 9:15; 12:24

²⁴^aRz 6:9; Obj 1:18

²⁵^aJ 14:6; Hbr 4:16; 1Tm 2:5; ^bLz 53:12; Rz 8:34; 1J 2:1

²⁶^aHbr 2:17; 3:1; 4:14; 6:20; 8:1; 9:11; 9:11; Hbr 4:15; 1P 2:22; ^bHbr 4:14

²⁷^aKpł 9:7; 16:6, 15; Hbr 5:3; ^bHbr 9:12, 14, 26, 28; 10:10

²⁸^aHbr 5:1-2; ^bHbr 2:10; 5:9

Rozdział 8

¹^aHbr 2:17; 3:1; 4:14; 6:20; 7:26; 9:11; ^bPs 110:1; Mt 22:44; Mk 16:19; Dz 2:34; Ef 1:20; Kol 3:1; Hbr 1:3, 13; 10:12; 12:2

²^aHbr 9:11, 24

³^aHbr 5:1; ^bEf 5:2; Hbr 9:14

⁵^aKol 2:17; Hbr 9:23; 10:1; ^bWj 25:40; Dz 7:44

⁶^aLk 22:20; ^b1Kor 11:25; Hbr 7:22; ^cGa 3:20; Hbr 9:15; 12:24; ^dJr 31:31-34; Hbr 8:8-12

⁷^aHbr 9:1; ^bHbr 7:12, 18

⁸^aJr 31:31-34

⁹^aWj 19:5-6

¹⁰^aHbr 10:16

Wyższość świątyni w niebie

8 Z naszych rozważań wynika głównie to, że mamy takiego Arcykapłana,^a który zajął miejsce w niebie, po prawej stronie Majestatu.^b **2** Uczynił to jako sługa świątyni i prawdziwego przybytku, wzniesionego przez Pana, nie człowieka.^a **3** Arcykapłan ustanawiany jest po to, aby składał dary i ofiary.^a Dlatego również Ten powinien mieć coś, co mógłby ofiarować.^b

4 Otóż gdyby był na ziemi, nie byłby kapłanem. Tu już są tacy, którzy składają dary zgodnie z Prawem. **5** Pełnią oni posługi w tym, co jest ziemskim odbiciem i cieniem^a świątyni w niebie. Mojesz bowiem otrzymał takie polecenie, gdy zamierzał postawić przybytek: *Dopilnuj, abys wykonał wszystko według wzoru, który ci ukazano na górze.*^b **6** Teraz natomiast nasz Arcykapłan przyjął o tyle wspanialszą służbę, o ile lepszego przymierza^a jest pośrednikiem^b – przymierza opartego na lepszych obietnicach.^c

Wyższość Nowego Przymierza

7 Gdyby to pierwsze^a przymierze było bez wad, nie szukano by miejsca na drugie,^b **8** jak wynika z nagany udzielonej domowi Izraela:^a

Oto idą dni, mówi Pan, gdy ustanowię z domem Izraela i z domem Judy nowe przymierze.

9 *Nie takie przymierze, jakie zawarłem z ich ojcami w dniu, gdy ich ująłem za rękę, aby ich wyprowadzić z ziemi egipskiej.*

Nie wytrwali oni w moim przymierzu, dlatego Ja także przestałem się o nich troszczyć – mówi Pan.^a

10 *Takie natomiast przymierze zawarę z domem Izraela po tych dniach, mówi Pan: Moje prawa włożę w ich umyśle i wypiszę je na ich sercach,^a i będę im Bogiem, a oni będą Mi ludem.*

- 11** *Nikt nie będzie uczył^a swojego rodaka ani swojego brata, mówiąc: Poznaj Pana – ponieważ wszyscy oni znać Mnie będą, od najmniejszego do największego,*
- 12** *gdyż będę miłośniwy mimo ich nieprawości i nie wspomnę więcęj ich grzechów.^a*

13 Gdy Pan mówi: *nowe,^a pierwsze uznaje za przedawnione. To natomiast, co się przedawnia i starzeje,^b bliskie jest zniszczenia.*

Stary porządek

9 Wprowadzie i w pierwszym przymierzu były przepisy dotyczące służenia Bogu oraz ziemską świątynią.^a **2** Postawiony został przybytek,^a w którego części zewnętrznej, zwanej miejscem świętym,^b stały świecznik^c i stół^d oraz wyłożony był świec obecności.^e **3** Za drugą zasłoną znajdowała się część wewnętrzna przybytku, zwana miejscem najświętszym.^a **4** Mieścili się w niej wykonany ze złota ołtarz kadzidlany^a oraz pokryta w całości złotem skrzynia Przymierza,^b w której były złożone: złoty dzban z manną,^c laska Aarona, która zakwitła,^d oraz tablice Przymierza.^e **5** Nad skrzynią ustawione były cheruby chwały, zaciemniające pokrywę przeblągania^a – o czym teraz nie ma potrzeby szczegółowo mówić. **6** W związku z takim urządzeniem przybytku kapłani pełniący służbę wchodzą zawsze do jego części zewnętrznej,^a **7** do drugiej natomiast raz w roku^a wkracza tylko arcykapłan,^b i to z krwią,^c którą ofiaruje za samego siebie i za popełnione nieświadomie grzechy ludu.^{di} **8** Przez to Duch Święty wskazuje,^a że dopóki istnieje pierwszy przybytek, droga do miejsca świętego pozostaje nieobjawiona.^b **9** Ma to znaczenie symboliczne,^a odnoszące się do obecnego czasu, kiedy to składane są dary

11*1J 2:27

12^aHbr 10:17
13^aLk 22:20;
1Kor 11:25; 2Kor 3:6;
Hbr 9:15; 12:24;
Obj 21:5; ^bRz 10:4;
Hbr 7:12, 18

Rozdział 9

1^aWj 25:8
2^aWj 26:1-37; 36:8-38; ^bWj 26:33-35;
^cWj 25:31-40; 37:17-24; ^dWj 25:23-28; 37:10-15; ^eWj 25:30
3^aWj 26:31-33
4^aWj 30:1-6; 37:25-28; 40:5; 1Krl 6:22; ^bWj 25:10-15; 37:1-5; ^cWj 16:33-34; ^dLb 17:3, 5, 8, 10; ^eWj 25:16, 21; Pwt 10:5; 1Krl 8:9; 2Krn 5:10
5^aWj 25:17-21; 26:34; 37:6-9
6^aKpł 4:5, 7; Lb 18:2, 5, 7
7^aWj 30:10;
Hbr 10:3; ^bKpł 16:2, 15-17; ^cKpł 16:14-15;
^dHbr 5:3; 7:7
8^aHbr 3:2; 10:15;
^bHbr 10:19-20
9^aHbr 8:5; ^bHbr 5:1; ^cHbr 10:1-2, 22
10^aWj 23:19; 34:26; Kpł 11:2-47; Pwt 14:3-21; Kol 2:16; ^bKpł 11:25; 15:18; Lb 19:13; Hbr 6:2
11^aHbr 2:17; 3:1; 4:14; 6:20; 7:26; 8:1; ^bHbr 10:1; ^cMk 14:58; 2Kor 5:1; Hbr 9:24
12^aKpł 16:14-15; ^bMt 26:28; Rz 3:25; Ef 1:7; Hbr 12:24; 13:12; 1P 1:19; Obj 1:5; ^cHbr 7:27; 10:12; ^dHbr 5:9
13^aKpł 16:3, 14, 15, 18; Hbr 10:4; ^bLb 19:9, 17-19
14^aEf 2:13; 1P 1:2, 19; 1J 1:7; Obj 1:5; 12:11; ^b1Pt 2:14; Hbr 10:2, 22; ^cHbr 6:1; ^d1Ts 1:9; ^eMt 16:16; Dz 14:15; 1Tm 3:15; Hbr 3:12
15^aGa 3:20; 1Tm 2:5; Hbr 8:6; 12:24; ^bHbr 7:22; 8:6; 12:24;
^cRz 8:30; Ef 4:1; Hbr 3:1; ^dDz 20:32; 26:18; 1P 1:4
17^aGa 3:15

i ofiary,^b które – jeśli chodzi o sumienie – nie mogą doprowadzić do doskonałości osoby, która pełni służbę.^c **10** Są to tylko przepisy dotyczące ciała. Mówią o pokarmach,^a napojach i różnych obmywaniach,^b obowiązujących do czasu wprowadzenia nowego porządku.

Nowy porządek

11 Właśnie Chrystus, który pojawił się jako Arcykapłan^a nowych przywilejów,^{b2} wszedł przez większy i doskonały przybytek, zbudowany nie ręką ludzką,^c to jest nie należący do rzeczy stworzonych. **12** Wszedł On do świątyni nie z krwią kozłów i cieląt,^a ale ze swoją własną krwią,^b raz na zawsze,^c zapewniając nam wieczne odkupienie.^d **13** Bo jeśli krew kozłów i cielców^a oraz popiół z jałówki,^b przez pokropienie, uświęcają skalanych i przywracają cielesną czystość, **14** o ileż bardziej krew Chrystusa,^a który przez wiecznego Ducha, jako nieskazitelny, ofiarował samego siebie Bogu, oczyści nasze sumienie^b od martwych uczynków,^{c3} abyśmy mogli służyć^d żywemu Bogu.^e **15** Po to też jest On pośrednikiem^a nowego przymierza,^b aby – gdy została poniesiona śmierć dla odkupienia wykroczeń popełnionych za pierwszego przymierza – ci, którzy zostali zaproszeni,^c dostąpili spełnienia obietnicy wiecznego dziedzictwa.^d **16** Tam, gdzie ma funkcjonować przymierze, musi dokonać się śmierć tego, który je ustanawia, [tak jak w przypadku testamentu].⁴ **17** Przymierze staje się prawomocne^a z chwilą śmierci sporządzającego. Dopóki on żyje, przymierze nie obowiązuje. **18** Dłatego również pierwsze przymierze zostało przypieczętowane krwią. **19** Gdy Mojżesz ogłosił całemu ludowi wszystkie ustawy Prawa, wziął krew cieląt

² Lub: *dóbr, korzyści.*

³ Lub: *nie dających życia uczynków.*

⁴ Przymierze staje się wiążące w sposób podobny jak testament.

¹ Tzn. za przeoczenia ludu.

i kozłów wraz z wodą, wełną szkarłatną i hizopem,^a pokropił zarówno samą księgę, jak i cały lud,^b **20** i powiedział:^a

*To jest krew przymierza,
które Bóg dla was ustanowił.^b*

21 Podobnie pokropił krwią przybytek i wszystkie naczynia przeznaczone do służby Bożej.^a **22** Właściwie, według Prawa, niemal wszystko oczyszcza się krwią i bez przelania krwi^a nie ma przebaczenia.

23 Skoro więc ziemskie odpowiedniki rzeczy niebieskich trzeba oczyszczać takimi ofiarami, same rzeczy niebieskie – lepszymi ofiarami niż te.

24 Chrystus bowiem wszedł nie do świątyni zbudowanej rękami, będącej odbiciem prawdziwej, ale do samego nieba,^a aby teraz reprezentować nas przed obliczem Boga.^b **25** Wszedł też nie po to, aby wciąż na nowo ofiarowywać siebie samego – a tak czyni arcykapłan, gdy co roku wchodzi do świątyni z cudzą krwią.^a **26** Gdyby tak było w przypadku Chrystusa, musiałby On cierpieć wiele razy od powstania świata.^a Tymczasem On po to ukazał się obecnie, raz przy końcu wieków,^b aby przez ofiarowanie samego siebie^c usunąć grzech.^d **27** I jak postanowiono, że człowiek raz umiera,^a a potem czeka go sąd,^b **28** tak Chrystus, raz złożony w ofierze,^a aby wziąć na siebie grzechy wielu,^b drugi raz ukazał się tym,^c którzy Go wyczekują,^d nie ze względu na grzech, ale dla ich zbawienia.^e

Przymierza i ich ofiary

10 Prawo, jako zawierające w sobie cień przyszłych przywilejów,¹ a nie sam obraz rzeczy,^a przez te same ofiary, składane stale rok w rok, w ogóle nie może doprowadzić do doskonałości tych, którzy z nimi przychodzą.^b **2** Czyż nie zaprzestano by ich przynoszenia, gdyby raz oczyszczone sumienie tych, którzy je składają, pozostawało już wolne od jakiegokolwiek grzechu? **3** A tymczasem ofiary te, co

^{19a}Kpł 14:6, 49-52;
^bWj 24:3, 6, 8

^{20a}Wj 24:8;
^bMt 26:28

^{21a}Kpł 8:15, 19, 24;
16:14-19, 33

^{22a}Kpł 17:11

^{24a}Hbr 4:14; 7:26;
^bRz 8:34; 1J 2:1

^{25a}Wj 30:10

^{26a}1P 1:20; Obj 13:8;
^bGa 4:4; Hbr 1:2;
^cHbr 7:27; 10:10;
^d1J 1:29; 1J 3:5, 8
^{27a}Rdz 3:19; Jb 30:23; Rz 5:12; 6:23;
^bJb 19:29; Ps 7:9;
Mt 16:27; Dz 10:42;
Rz 2:16; Obj 20:11-13
^{28a}Hbr 7:27; 10:10;
1P 3:18; ^bLz 53:12;
1P 2:24; ^cKol 3:4;
1P 1:7; 1J 2:28; 3:2;
^d1Kor 1:7; Flp 3:20;
1Ts 1:10; ^eRz 8:23-24

Rozdział 10

^{1a}Kol 2:16, 17;
Hbr 8:5; ^bHbr 7:19
^{4a}Kpł 16:15, 21;
Hbr 9:12, 13;
^bHbr 10:11
^{5a}Ps 40:7-9
^{6a}Lz 1:11; Oz 6:6;
Mt 12:7
^{7a}Lk 24:27, 44, 46;
J 5:46
^{8a}Ps 40:7; Lz 1:11;
Oz 6:6; Mt 12:7
^{9a}Ps 40:8
^{10a}Hbr 2:11; 13:12;
^bHbr 9:28; ^cHbr 7:27;
9:14; 1P 2:24
^{11a}Wj 29:38
^{12a}Mt 22:44;
Mk 16:19; Dz 2:34;
Ef 1:20; Hbr 1:3;
8:1; 12:2
^{13a}Joz 10:24;
Ps 110:1; Hbr 1:13
^{14a}Hbr 9:9
^{15a}Hbr 3:7; 9:8
^{16a}Jr 31:33; Hbr 8:10
^{17a}Jr 31:34; Hbr 8:12

roku ponawiane, właśnie przypominają o grzechach. **4** Bo jest niemożliwe, aby krew cielców i kozłów^a zmywała grzechy.^b **5** Dlatego, w związku z przyjściem na świat, Chrystus mówi:^a

*Nie chciałeś ofiary ani daru,
lecz przygotowałeś mi ciało;*

6 *nie znalazłeś przyjemności w całopaleniach ani ofiarach za grzech.^a*

7 *Oznajmiłem zatem: Przychodź! – W zwoju księgi napisano o Mnie^a – pragnę czynić Twą wolę, mój Boże.²*

8 Najpierw zatem mówi: *Nie chciałeś ofiary ani daru, oraz: Nie znalazłeś przyjemności w całopaleniach i ofiarach za grzech^a* – a te przecież składa się zgodnie z Prawem – **9** a następnie stwierdza: *Oto przychodzę, aby spełnić Twoją wolę.^a* Unieważnia więc pierwsze, aby ustanowić drugie. **10** *Mocą tej samej woli jesteśmy uświęceni^a dzięki złożonej raz na zawsze^b ofierze, którą było ciało Jezusa Chrystusa.^c*

11 Ponadto każdy kapłan przystępuje codziennie do służby i wielokrotnie składa te same ofiary,^a które w ogóle nie mogą zmycać grzechów. **12** *Jezus natomiast, po złożeniu jednej ofiary za grzechy, na zawsze zasiadł po prawicy Boga^a* **13** i czeka odtąd, aż Jego wrogowie staną się podnóżkiem dla Jego stóp.^a **14** Jedną bowiem ofiarą uczynił na zawsze doskonałymi^a tych, których uświęca. **15** Poświadczam nam to również Duch Święty,^a dlatego że po słowach:

16 *Takie przymierze zawrę z nimi po upływie tych dni – mówi Pan: Moje prawa włożę w ich serca i wypiszę je na ich umysłach,^a*

17 dodaje:^a

a ich grzechów i nieprawości już więcej nie wspomnę.

18 Tam, gdzie jest przebaczenie, nie ma już potrzeby składania ofiary za grzech.

² Cytat za niezachowanym ms hebrajskim.

¹ Lub: *przyszłych dóbr*.

Zachęta do korzystania z Nowego Przymierza

19 Bracia, ponieważ wdzięki krwi Jezusa mamy odwagę^a wkroczyć do miejsca najświętszego^b **20** nowo utworzoną i żywą drogą,^a którą nam utworował poprzez zasłonę,^b czyli przez swoje ciało,^c **21** a także wielkiego^a Kapłana^b nad domem Bożym,^c **22** przychodźmy^a ze szczerym sercem, z całkowitą pewnością wiary,^b z sercem oczyszczonym z wyrzutów sumienia^c i ciałem obmytym wodą czystą.^d **23** Niewzruszenie trzymajmy się^a nadziei,^b którą wyznaczamy, gdyż Ten, który złożył obietnicę, jest wierny.^c **24** Myślmy o sobie nawzajem, jak podobać się do miłości^a i dobrych uczynków.^b **25** Nie opuszczajmy przy tym wspólnych spotkań, co jest u niektórych w zwyczaju, lecz dodawajmy sobie otuchy^a i to tym bardziej, im wyraźniej widać, że zbliża się ten Dzień.^b

Trwać w wierze!

26 Jeśli bowiem po otrzymaniu poznania prawdy rozmyślnie grzeszymy, nie pozostaje już żadna ofiara za grzechy.^a **27** Zostaje tylko jakaś straszna perspektywa sądu^a i żar ognia mający trawić przeciwników.^b **28** Kto łamie Prawo Mojżesza, ten bez litości, na podstawie zeznania dwóch albo trzech świadków,^a ponosi śmierć. **29** Rozważcie zatem, o ile sroższej kary winien będzie ten, kto podeptał Syna Bożego, zbeczczył krew przymierza,^a przez którą został uświęcony, i znieważył^b Ducha łaski!^c **30** Znamy przecież Tego, który powiedział:

Zemsta do mnie należy, Ja odpłacę,^a oraz:

Pan będzie sądził swój lud.^b

31 Strasznie jest wpaść w ręce żywego Boga!

32 Przypomnijcie też sobie dawniejsze lata, kiedy – już jako oświeceni – nie ulegliście mimo wielkich cierpień,^a **33** czy to jako publicznie^a zawstydzani przez zniewagi^b i udręki, czy też jako stojący u boku tych, których

^{19a}Hbr 4:16; ^bEf 2:18; Hbr 9:3
²⁰Hbr 9:8;
^aWj 26:33; Mt 27:51;
 Hbr 6:19; 9:3; ^cJ 1:14;
 Rz 8:3; Ef 2:16;
 Hbr 2:14
²¹Hbr 7:4;
^bHbr 2:17; 4:14; 7:26;
^cHbr 3:6
²²J 6:44; 14:6;
 Hbr 4:16; ^bEf 3:12;
^cHbr 9:14; 13:18;
^dWj 29:4; 40:12;
 Kpł 8:6; Ez 36:25
²³Hbr 3:6, 14; 4:14;
^bHbr 6:11, 18; 7:19;
^cKor 1:9; 10:13;
 1Ts 5:24; 2Tm 2:13
²⁴J 13:34; Rz 5:5;
 Ga 5:22; Hbr 13:1;
^bT 12:14
²⁵Hbr 3:13;
^bRz 13:12; 1Ts 5:1-4; 2Ts 1:10; 2:1-12;
 1Tm 4:1-2; 2Tm 3:1-5;
 Jk 5:8; 2P 3:10;
 1J 2:18
²⁶Lb 15:30;
 Hbr 6:4-8
²⁷Obj 20:13;
^bEz 38:19; So 1:18;
 3:8; Obj 20:15
²⁸Lb 35:30;
 Pwt 17:6; 19:15;
 Mt 18:16; J 8:17;
 2Kor 13:1; 1Tm 5:19
²⁹Hbr 13:20;
^bHbr 2:3; 6:6; 12:25;
^cZa 12:10; 1Kor 6:11;
 Ef 4:30
³⁰Pwt 32:35;
 Rz 12:19; ^bPs 135:14
³²Fip 1:29-30
³³1Kor 4:9;
^bRz 15:3; 2Kor 12:10;
 Hbr 11:26; 13:13;
 1P 4:14; ^cFip 3:10;
 4:14; 2Tm 1:8
³⁴1Ts 2:14; Hbr 13:3;
^bDz 5:41; Mt 5:11-12;
 1P 4:13; ^cMt 6:20;
 19:21, 29; Hbr 9:15
³⁵Dz 4:13; Ef 3:12;
 Fip 1:20; ^bMt 5:12;
 1Kor 3:8, 14; Hbr 11:6;
 26; Obj 22:12
³⁶Łk 21:19;
 Hbr 12:1; ^bHbr 4:1,
 9:6-12
³⁷2P 3:8; ^bHa 2:3;
 Jk 5:8; Obj 22:20
³⁸Ha 2:4; Rz 1:17;
 2Kor 5:7; Ga 3:11
³⁹Mt 16:25;
 Łk 9:24; 17:33;
 J 12:25; 1P 1:9

Rozdział 11

¹Hbr 10:38-39;
^bHbr 3:6; 6:11;
 7:19; 10:23; 1P 1:3;
^c2Kor 4:18; 5:7

tak traktowano.^c **34** Bo przecież dzielił się cierpienia^a z więźniami i z radością^b przyjąłście grabież swego mienia, wiedząc, że sami posiadacie majątek lepszy – i trwały.^c **35** Nie traćcie więc swojej odważnej ufności,^a która niesie z sobą wielką nagrodę.^b **36** Potrzeba wam wytrwałości,^a abyście – po wypełnieniu woli Boga – dostąpili spełnienia obietnicy.^b

37 *Bo jeszcze tylko chwila,^a a przyjdzie Ten, który nadchodzi, i nie będzie zwlekał.^b*

38 *A mój sprawiedliwy z wiary żyć będzie;^a lecz jeśli się cofnie,*

przeestan być miły mojej duszy.

39 My jednak nie jesteśmy z tych, którzy się cofają na własną zgubę, ale z tych, którzy wierzą – dla zachowania duszy.^a

Wiara

11 Wiara^a jest podstawą spełnienia się tego wszystkiego, co jest treścią nadziei,^b przekonaniem o prawdziwości tego, co niewidzialne.^c **2** Ze względu na nią starsi ludu otrzymali dobre świadectwo.

3 Dzięki wierze pojmujemy, że wszystko, co istnieje w czasie i przestrzeni, zostało ukształtowane Słowem Boga,^a tak że to, co widzimy, nie powstało z rzeczy widzialnych.^b **4** Dzięki wierze Abel złożył Bogu cenniejszą ofiarę niż Kain – ofiarę, na podstawie której otrzymał świadectwo, że jest sprawiedliwy, gdy Bóg uznał jego dary^a – i dzięki tej wierze, choć umarł, wciąż przemawia.^b **5** Dzięki wierze został zabraný Henoch,^a tak że nie oglądał śmierci. Nie odnaleziono go, ponieważ Bóg go zabrał.^b Lecz zanim to się stało, otrzymał świadectwo, że się podobał Bogu. **6** Bez wiary – przeciwnie – nie można podobać się Bogu. Kto bowiem przychodzi do Boga,^a musi uwierzyć,

³Rdz 1:1; Ps 33:6, 9; Iz 55:11; J 1:3; 2P 3:5; ^bRz 4:17
⁴Rdz 4:3-4; ^bRdz 4:10; Mt 23:35; Hbr 12:24
⁵Jd 14; ^bRdz 5:24
⁶Hbr 4:16; 7:19, 25;

że On istnieje i nagradza tych,^b którzy Go poszukują.^c **7** Dzięki wierze Noe, ostrzeżony o tym, czego jeszcze nie widziano, przejął przestrogą zbudował arkę dla ocalenia swego domu.^a Przez nią wydał wyrok na świat, ale też stał się dziedzicem sprawiedliwości, której miarą jest wiara.^{b1} **8** Dzięki wierze Abraham usłuchał wezwania,^a by udać się do miejsca, które miał objąć w dziedzictwo,^b i wyruszył, nie wiedząc, dokąd idzie. **9** Dzięki wierze zamieszkał jako cudzoziemiec w ziemi obiecanej,^a na obczyźnie, żyjąc pod namiotami^b z Izaakiem i Jakubem, współdziedzicami tej samej obietnicy.^c **10** Czekaj bowiem na miasto^a o stałych fundamentach, którego architektem i budowniczym jest Bóg. **11** Dzięki wierze również sama Sara, niepełodna, otrzymała – i to pomimo podeszłego wieku^a – moc poczęcia,^b gdyż uznała Tego, który złożył obietnicę, za godnego zaufania.^c **12** Dlatego też od jednego człowieka, i to martwego dla rodzicielstwa,^a pochodzi potomstwo tak liczne jak gwiazdy na niebie^b i jak piasek na brzegu morskim.^c

13 Ci wszyszcypoumierali w wierze.^a Nie otrzymali tego, co głosili obietnice. Ich spełnienie zobaczyli jednak jakby z daleka^b i przywitali je. Wyznali także, że są na ziemi gośćmi i przechodniami.^c **14** Ci bowiem, którzy tak mówią, okazują tym samym, że szukają ojczyzny. **15** I jeśliby im chodziło o tę, z której wyszli, mieliby sposobność do niej powrócić. **16** Tymczasem oni pragną lepszej, to jest niebieskiej.^a Dlatego Bóg nie wstydzi się ich^b ani tego, że nazywają Go Bogiem. Przygotował im nawet miasto.^c

17 Dzięki wierze Abraham, poddawany próbie, przyniósł na ofiarę Izaaka. Ofiarował jedynego^{a2} – on, który otrzymał obietnicę **18** i do którego powiedziano:

⁶Hbr 10:35;
⁵Pwt 4:29; Ps 9:11;
24:6; 27:8; 105:4;
119:2; Iz 55:6;
Jr 29:13
⁷Rdz 6:13-22;
1P 3:20; ⁸Rz 3:22;
4:13; 9:30

⁸Rdz 12:1, 4-5;
Dz 7:2-4; ⁹Rdz 12:7;
17:8
⁹Rdz 35:27; Dz 7:5;
¹⁰Rdz 12:8; 13:12, 18;
24:67; 26:17; 31:25;
⁵Rdz 26:3; 35:12;
Hbr 6:17
¹⁰Hbr 12:22; 13:14;
Obj 21:2, 10
¹¹Rdz 17:17; 18:11;
13; 21:7; Rz 4:19;
¹²Rdz 17:19; 21:2;
¹Kor 1:9; 2Tm 2:13;
Hbr 6:18; 10:23
¹²Rz 4:19;
¹³Rdz 15:5; 22:17;
Wj 32:13; Pwt 1:10;
10:22; ¹⁴Rz 13:16;
12:17; 32:12
¹⁵Mt 13:17; ¹⁶J 8:56;
¹⁷Rdz 17:8; 23:4; 47:9;
Ps 39:13; 119:19;
1Krn 29:15; Ef 2:19;
Flp 3:20; 1P 2:11
¹⁶Flp 3:20;
Hbr 12:22; ¹⁷Hbr 2:11;
¹⁸Hbr 13:14; Obj 21:2,
10
¹⁷Rdz 22:1-10;
Jk 2:21
¹⁸Rdz 21:12; Rz 9:7
¹⁹Rz 4:21; ²⁰Rz 4:17
²⁰Rdz 27:27-30,
33-40
²¹Rdz 48:15-16, 20;
²²Rdz 47:31
²²Rdz 50:24;
²³Rdz 50:25; Wj 13:19;
Joz 24:32
²³Wj 2:2; Dz 7:20;
Wj 1:15-17; Dz 7:19
²⁴Wj 2:10-12
²⁶Lk 14:33; Rz 15:3;
Flp 3:7-8; Hbr 10:33;
13:13; 1P 4:14;
¹⁷Hbr 10:35; Obj 22:12
²⁷Wj 12:50-51;
¹⁸Wj 2:15; 10:28;
Dz 7:29;
¹⁹Wj 3:2, 16; 4:5;
J 1:18; Kol 1:15
²⁸Wj 12:21-30
²⁹Wj 14:21-31
³⁰Joz 6:12-16, 20
³¹Joz 2:1-21; 6:22-
23, 25; Jk 2:25
³²Sdz 6:11-
8:32; ³³Sdz 4:6-22;
⁵Sdz 13:24-16:30;
⁶Sdz 11:1-12:7;
¹Sm 16:13-1Krl 2:11;
¹Sm 1:20-25:1

*Twoim potomstwem będzie
nazywane potomstwo Izaaka.^a*

19 Liczył on na to, że Bóg ma moc^a wskrzeszać nawet umarłych.^b I też z umarłych, mówiąc obrazowo, odzyskał swego syna. **20** Dzięki wierze i w związku z tym, co miało nastąpić, Izaak pobłogosławił Jakubowi i Eza-wowi.^a **21** Dzięki wierze umierający Jakub pobłogosławił każdemu z synów Józefa^a i pokłonił się, wsparty o rękojeść swojej laski.^b **22** Dzięki wierze umierający Józef wspomniął o wyjściu synów Izraela^a i wydał polecenia dotyczące swoich kości.^b **23** Dzięki wierze Mojżesz był przez trzy miesiące po narodzeniu ukrywany przez swoich rodziców. Widzieli oni, że dziecko jest piękne,^a i nie przestraszyli się rozkazu króla.^b **24** Dzięki wierze Mojżesz, kiedy dorósł, nie zgodził się, by go nazywano synem córki faraona.^a **25** Wolał raczej dzielić cierpienia razem z ludem Bożym, niż zażywać przemijającej rozkoszy grzechu. **26** Uznał on hańbę Chrystusową za większe bogactwo niż skarby Egiptu^a – kierował wzrok na zapłatę.^b **27** Dzięki wierze opuścił Egipt,^a nie przestraszony gniewem króla,^b trzymał się bowiem Niewidzialnego tak, jak gdyby Go widział.^c **28** Dzięki wierze obchodził Paschę i dokonał pokropienia krwią, aby nie dotknął ich ten, który zabijał pierworodne.^a **29** Dzięki wierze przeszli przez Morze Czerwone jak po suchej ziemi, a gdy Egipcjanie podjęli tę próbę, potonęli.^a **30** Dzięki wierze runęły mury Jerycha, okrążane przez siedem dni.^a **31** Dzięki wierze Rachab, prostytutka, nie zginęła razem z niewiernymi, gdyż przyjaźnie przyjęła zwodawców.^a

32 I co mam jeszcze powiedzieć? Zabrałoby mi czasu na opowiadanie o Gedeonie,^a Baraku,^b Samsonie,^c Jeftem,^d Dawidzie,^e Samuelu^f i o prorokach. **33** Dzięki wierze pokonali oni królestwa,^a zaprowadzili sprawiedliwość,^b doczekali spełnienia obietnic,^c za-

1 Lub: *opartej na wierze.*

2 Lub: *jednorodzonego, jak w J 1:14, 18; 3:16, 18.*

³³Sdz 4:7, 14; 2Sm 5:19; 8:2; 10:12-19; ¹Sm 12:3-5; 2Sm 8:15; ²Sm 7:10-16;

mknęli paszcze lwom,^d **34** zgasili moc ognia,^a uniknęli ostrza miecza,^b wydzwignęli się z niemocy,^c stali się mężni na wojnie, zmusili do odwrotu obce wojska.^d **35** Kobiety otrzymały swoich zmarłych przez wskrzeszenie.^a Inni natomiast zostali zamęczeni, nie przyjąwszy uwolnienia, aby dostąpić lepszego zmartwychwstania.^b **36** Drudzy z kolei doznali zniewag i biczowania,^a zakuwano ich w kajdany i więziono.^b **37** Byli kamienowani,^a przeryznani piłą, zabijani mieczem,^b błakali się w owczych i kozich skórach, pozbawieni wszystkiego, uciskani, poniewierani. **38** Ci, których świat nie był godzien, tułali się po pustyniach^a i górach, po jaskiniach i rozpadlinach ziemi.^b **39** A wszyscy oni, choć dzięki swojej wierze zdobyli uznanie, nie otrzymali tego, co głosiła obietnica. **40** Bóg bowiem, ze względu na nas, przewidział coś lepszego,^a to znaczy, by doprowadzić ich do doskonałości wraz z nami.

Zachęta do wytrwałości

12 Z tego powodu my, otoczeni tak wielką rzeszą świadków, odrzucimy wszelkie przeszkody oraz krępujący nas grzech^a i biegnijmy wytrwale^b w wyznaczonym nam wyścigu.^c **2** Utkwijmy wzrok w Jezusie,^a w Tym, który wzbudza i doskonali^b wiarę, i który ze względu na czekającą Go radość wycierpiał krzyż,^c nie zważając na hańbę, i zajął miejsce po prawej stronie tronu Boga.^d **3** Pomyślcie o Tym,^a który ze strony grzeszników doznał wobec siebie takiej wrogości,^b abyście, zniechęceni, nie upadli^c na duszy.

Walka z grzechem

4 W walce z grzechem nie opieraliście się jeszcze aż do przelania krwi.^a **5** Całkowicie zapomnieliście też o zachęcie, która odnosi się do was jako synów:^a

*Synu mój, nie lekceważ
pouczeń Pana
i nie zniechęcaj się,
gdy On wytyka ci błędy.^b*

³³dSdz 14:5-6;
1Sm 17:34-35;
Dn 6:23
³⁴aDn 3:23-27;
Iz 43:2; ^b1Sm 23:14;
1Krl 19:1-4; 2Krl 1:9-12; Ps 144:10; Jr 26:24;
^c1Krl 19:4-8; ^dSdz 3:10
³⁵a1Krl 17:17-23;
2Krl 4:32-35;
^bFlp 3:11; Obj 20:5
³⁶aJr 20:2, 7; 37:15;
^bRdz 39:20;
1Krl 22:26-27;
2Krn 18:25-26
³⁷a1Krl 21:13;
2Krn 24:20-21;
^b1Krl 19:10, 14;
Jr 26:20, 23

³⁸a1Sm 23:15; 24:1;
1Krl 19:4; ^b1Sm 22:1;
1Krl 18:4, 13

⁴⁰aHbr 7:19, 22;
8:6; 9:23

Rozdział 12

¹aKol 3:8; 1P 2:1;
^bLk 21:19; Flp 3:12-14; Hbr 6:11-12; 10:36; ^dDz 20:24; 1Kor 9:24; Ga 2:2; 5:7; 2Tm 4:7
²aPs 25:15;
^bHbr 2:10; ^cIz 53:3, 10; Łk 24:26; Flp 2:8; Hbr 2:10; 1P 1:11;
^dPs 110:1; Mt 22:44; Mk 16:19; Dz 2:34; Ef 1:20; Hbr 1:3; 4:16; 8:1; 10:12
³aHbr 3:1;
^bMt 27:39-44; J 5:16, 18; 7:30; 10:31; 11:53; 19:1-3, 5-6; ^c1Kor 10:12; Jd 24
⁴aŁk 22:44;
1Kor 10:13;
Hbr 10:32-34; 13:13
⁵a2Kor 6:18;
^bPs 94:12; Prz 3:11
⁶aPrz 3:12; Obj 3:19
⁷aPwt 8:5; 2Sm 7:14; Prz 13:24; 19:18
⁸a1P 5:9
⁹aWj 20:12;
Pwt 21:18-21; Ef 6:2;
^bLb 16:22; 27:16;
J 1:13; 3:6; ^cEf 6:3
¹⁰aKpl 11:45;
1P 1:15-16; 2P 1:14
¹¹aIz 32:17; Jk 3:18
¹²aJb 4:3, 5; Iz 35:3

6 *Bo kogo Pan kocha, tego karci, i okazuje surowość wobec każdego syna, którego darzy uznaniem.^a*

7 Cierpliwie znóście karcenie. Jest ono dowodem, że Bóg obchodzi się z wami jak z synami. Bo nie ma syna, którego by ojciec nie karcił.^a **8** Jeśli nie jesteście karceni – tak jak wszyscy^a – to jesteście dziećmi nieprawymi, a nie synami. **9** Ponadto, jeśli nasi ziemscy ojcowie karcili nas, a my ich za to szanowaliśmy,^a to czy nie tym bardziej powinniśmy podporządkować się Ojcu duchów^b – po to, żeby żyć?^c **10** Ziemscy ojcowie karcili nas według swego uznania, w trosce o nasze krótkie skądinąd życie. Bóg natomiast czyni to dla naszego dobra, abyśmy uczestniczyli w Jego świętości.^a **11** Żadne karcenie w chwili, gdy nas dosięga, nie sprawia nam radości, lecz łączy się z bólem. Później jednak tym, którzy dzięki niemu zostali wyćwiczeni, zapewnia pełen pokój owoc sprawiedliwości.^a **12** Dlatego wznieście opuszczone ręce, wzmocnijcie omdlałe kolana^a **13** i prostujcie ścieżki dla swoich nóg, aby to, co kalekie, nie odpadło,^a ale raczej wyzdrowiało.

Przeostroga przed lekkomyślnością

14 Dążcie do pokoju ze wszystkimi^a i do uświęcenia,^b bez którego nikt nie zobaczy Pana.^c **15** Uważajcie też, aby ktoś nie pozostawał z dala^a od Bożej łaski,^b aby jakiś *pnący się w górę pęd z korzenia goryczy nie wywołał zamieszania^c* i nie doprowadził do zarażenia się wielu. **16** Dopilnujcie, aby nikt nie był rozwiązany^a lub bezbożny jak Ezaw, który za jeden posiłek oddał prawa swego pierworództwa.^b **17** A wiecie, że potem, gdy chciał otrzymać błogosławieństwo, został odrzucony. Nie mógł już skorzystać

¹³aPrz 4:26-27; Iz 40:3
¹⁴aRz 12:18; 14:19; 2Kor 13:11; 2Tm 2:22; ^bRz 6:22; 2Kor 7:1; ^cMt 5:8
¹⁵aGa 5:4; ^bJ 1:17; Rz 5:2; 6:14; Hbr 4:16; 13:9, 25; ^cPwt 29:17-18
¹⁶a1Kor 5:11; 6:9-10; Ga 5:19, 21; Ef 5:5; Hbr 13:4; ^bRdz 25:33-34

z możliwości opamiętania, chociaż zabiegał^a o to ze łzami.

18 Nie podeszliście bowiem do prawdziwej góry,¹ buchającego żarem ognia, do ciemności, mroku lub huraganu. **19** Nie zbliżyliście się do dźwięku trąby albo grzmotu słów, po których słuchacze błagali, by już do nich nie mówić.^a **20** Nie mogli oni znieść nakazu: Nawet gdyby zwierzę dotknęło góry, ma być ukamienowane.^a **21** A zjawisko to było tak straszne, że Mojżesz powiedział: *Jestem przerażony*^a i drżę. **22** Lecz przystąpiliście do góry Syjon,^a do miasta żywego Boga, niebieskiej Jerozolimy,^b do dziesiątków tysięcy aniołów,^c do uroczystego zebrania **23** i zgromadzenia pierworodnych zapisanych w niebie.^a Zbliżyliście się do Boga, sędzięgo wszystkich,^b do duchów sprawiedliwych, którym dano doskonałość, **24** i do pośrednika nowego przymierza, Jezusa,^a oraz do krwi, którą się kropi,^b a która przemawia wyraźniej niż krew Abła.^c

25 Strzeżcie się, abyście nie zlekceważyli Tego, który do was przemawia. Jeśli tamci nie uszli bezkarnie,^a gdy odtrącili tego, który ich pouczał na ziemi, tym bardziej my nie ujdziemy, odrzucając przemawiającego z nieba.^b **26** Ten, którego głos wtedy wstrząsnął ziemią,^a teraz tak zapowiada:

*Jeszcze raz wstrząsne
nie tylko ziemią, ale i niebem.*^b

27 Słowa: *jeszcze raz* dotyczą usunięcia^a tego, co nietrwale, ponieważ jest stworzone, aby przetrwało to, co jest niewzruszone.^b **28** Dlatego, jako ci, którzy otrzymują niewzruszone królestwo,^a zachowajmy wdzięczność i z nią pełnijmy służbę^b w sposób miły Bogu:^c z szacunkiem i w poczuciu odpowiedzialności wobec Niego.^d **29** Nasz *Bóg* bowiem *jest ogniem, który może strawić^a wszystko.*

¹ Przekład za: D Ψ (c.69 pc) 1739 1881 M vg^{cl} sy^h. Słowo góry pominięte jest w: P⁴⁶ x A C 048 33 81 1175 pc lat sy^p co.

^{17a}Rdz 27:30-40

^{19a}Wj 19:16-19; 20:18-21; Pwt 4:11-12; 5:22-27

^{20a}Wj 19:12-13
^{21a}Pwt 9:19

^{22a}Ps 2:6; Obj 14:1; ^bGa 4:26; Hbr 11:16; Obj 21:2, 10;

^cObj 5:11

^{23a}Łk 10:20;

Hbr 2:11-12;

Obj 20:12, 15; 21:27;

^bRdz 18:25; Ps 50:6;

94:2

^{24a}Hbr 7:22; 8:6;

9:15; ^bHbr 9:12, 14;

10:19; 13:12; 1P 1:2;

^cRdz 4:10; Hbr 11:4

^{25a}Pwt 17:2-6;

^bHbr 2:1-3; 10:28-29

^{26a}Wj 19:18; Sdz 5:4;

Ps 68:9; ^bAg 2:6

^{27a}Mt 24:35;

2P 3:10; Obj 20:11;

21:1; ^bHbr 1:11-

12; 13:8

^{28a}J 3:5; Rz 14:17;

1P 2:9; Obj 1:6;

^b9; ^cHbr 9:14;

^dHbr 13:21; ^e2Kor 7:1;

1P 1:17; 3:2

^{29a}Pwt 4:24; 9:3;

Iz 33:14

Rozdział 13

^{1a}J 13:34; Rz 12:10;

1Ts 4:9; 1P 1:22;

2P 1:7; 1J 4:11

^{2a}Rdz 12:13; 1P 4:9;

^bRdz 18:1-8; 19:1-3;

Sdz 13:3, 6-22

^{3a}Mt 25:36; Kol 4:18;

Hbr 10:34

^{4a}Mi 2:15; ^b1Ts 4:6;

^cWj 20:14; 1Kor 5:11;

6:9-10; Ga 5:19, 21;

Ef 5:3, 5; Obj 22:15

^{5a}1Tm 3:3; 6:10;

^bFlp 4:11;

Kol 3:5; 1Tm 6:6, 8;

^cRdz 28:15; Pwt 31:6,

8; Joz 1:5; 1Krn 28:20

^{6a}Ps 118:6; ^bPs 56:12

^{7a}1Ts 5:12; ^b1Ts 1:5;

^c1Kor 4:16; 11:1;

1Ts 1:6; Hbr 6:12

^{8a}Hbr 1:12; Obj 1:17-

18; 22:13

^{9a}Dz 20:30; Ef 4:14;

^b2Kor 11:4; Ga 1:6-9;

1Tm 1:3; ^cRz 14:17;

Kol 2:16; Hbr 9:9-10

^{10a}1Kor 10:18

^{11a}Kpł 16:27

Zachęty różne

13 Pielęgnujcie braterską miłość.^a **2** Nie zapominajcie o gościnności.^a Dzięki niej niektórzy, nieświadomi tego, gościli aniołów.^b **3** Pamiętajcie o więźniach,^a jakbyście sami byli więźniami, oraz o prześladowanych, ponieważ też jesteście w ciele.

4 Małżeństwo ma być otaczane szacunkiem przez wszystkich, a pożyacie małżonków – bez skazy.^a Bóg bowiem osądzi^b uprawiających prostytucję i cudzołóżników.^c **5** Nie bądźcie przywiązani do pieniędzy.^a Zadowolajcie się tym, co posiadacie.^b Bóg przeciwieście obiecał: *Nie porzucę cię ani cię nie opuszczę.*^c **6** Tak więc z ufnością możemy mówić:^a

*Pan moim wsparciem – nie boję się!
Co mi może uczynić człowiek?*^{b2}

7 Pamiętajcie o waszych przewodnikach,^a którzy wam zwiałowali Słowo Boże. Rozpatrując koniec ich życiowej drogi,^b naśladowajcie ich wiarę.^c **8** Jezus Chrystus wczoraj i dziś – ten sam i na wieki.^a **9** Nie pozwalajcie się zwodzić^a różnorodnym obcym naukom.^b Dobrze jest wzmacniać serce łaską, a nie przepisać o pokarmach.^c Tym, którzy ich przestrzegali, nie przyniosły one korzyści. **10** My mamy ołtarz, z którego nie mają prawa jeść ci, którzy służą przybytkowi.^a **11** Bo ciała zwierząt, których krew arcykapłan wnosi do świątyni za grzech, spala się poza obóz.^a **12** Dlatego i Jezus, aby poświęcić lud^a własną krwią,^b cierpiał poza bramą.^c **13** Wyjdźmy więc do Niego poza obóz, niosąc Jego pohańbienie.^a **14** Nie mamy tu bowiem miasta trwałego, ale tęsknimy za przyszłym.^a **15** Przez Niego więc nieustannie składajmy Bogu ofiarę^a uwielbienia,^b to znaczy owoc warg^c wyznających Jego Imię.^d

^{12a}Hbr 2:11; 10:14, 29; ^bHbr 9:12, 14; 10:19; 12:24; ^cMt 21:39; J 19:17-18, 20

^{13a}Rz 15:3; 2Kor 12:10; Hbr 11:26; 12:2; 1P 4:14

^{14a}Hbr 11:10, 16; 12:22

^{15a}Ps 50:14, 23; 1P 2:5; ^bEf 5:19-20; Kol 3:16; Hbr 2:12; ^cIz 57:19;

Oz 14:2; ^dFlp 2:11

² Cytat za G.

16 Nie zaniedbujcie też dobroczynności i wzajemnej pomocy,^a gdyż takie ofiary podobają się Bogu.^b

17 Bądźcie posłuszni i ulegli swoim przewodnikom.^a Czuwają oni nad waszymi duszami^b i zdadzą z tego sprawę.^c Niech to czynią z radością, a nie z narzekaniem, bo to nie wyszłoby wam na korzyść.

Prośba o modlitwę

18 Módlcie się za nami.^a Jesteśmy bowiem przekonani, że mamy czyste sumienie,^b gdyż chcemy we wszystkim dobrze postępować. **19** Zachęcam was do tej modlitwy tym bardziej, że chciałbym, aby mi było dane jak najprędzej do was wrócić.

20 A Bóg pokoju,^a który przez krew^b wiecznego przymierza^c wyprowadził spośród umarłych^d wielkiego Pasterza

¹⁶Rz 12:13; 2Kor 8:4; Flp 4:15-16; Hbr 6:10; ^bFlp 4:18
¹⁷^a1Kor 16:16; 1Ts 5:12; 1P 5:5; ^bDz 20:28-31; 1P 5:2; ^cJk 3:1
¹⁸^aEf 6:18; Flp 1:19; Kol 4:3; 1Ts 5:25; 2Ts 3:1; ^bDz 23:1; 24:16; 1Tm 1:5, 19; 1P 3:16
²⁰^aRz 15:33; 16:20; 2Kor 13:11; Flp 4:9; 1Ts 5:23; ^bZa 9:11; Hbr 9:12; ^cIz 55:3; Jr 32:40; Ez 37:26; Hbr 8:6, 8; 9:15; ^dDz 2:24; 3:15; 4:10; ^eIz 63:11; J 10:14; 1P 2:25
²¹^aEf 4:12; Flp 2:13; 1P 5:10; ^bRz 12:2; Kol 1:9; ^cEf 2:10; Kol 1:10; Hbr 12:28; 1J 3:22; ^dRz 16:27; Ef 3:21; 2P 3:18; Obj 5:13
²²^aJk 1:21; ^b1P 5:12

owiec,^e naszego Pana Jezusa, **21** niech was wydoskonali we wszystkim,^a co jest przydatne do spełnienia Jego woli,^b czyniąc w nas to, co jest miłe w Jego oczach,^c przez Jezusa Chrystusa, któremu chwała na wieki.^d Amen.

22 Proszę was, bracia, wysłuchajcie tych kilku słów^a napomnienia, bo napisałem^b do was krótko. **23** Wiedźcie, że nasz brat Tymoteusz^a został zwolniony. Zobaczę was razem z nim, jeśli wkrótce przyjdzie.

24 Pozdrówcie wszystkich, którzy wam przewodzą, oraz wszystkich świętych. Przekazuję pozdrowienia od wierzących z Italii.

25 Niech wam wszystkim towarzyszy łaska.^a

²³^aDz 16:1; Rz 16:21; 1Kor 4:17; 16:10; 2Kor 1:1, 19; Flp 1:1; 2:19; Kol 1:1; 1Ts 1:1; 2Ts 1:1; 1Tm 1:2, 18; 2Tm 1:2; Flm 1:1
²⁵^aRz 16:20; Ga 6:18; Ef 6:24; 2Tm 4:22; Tt 3:15